

Nodibinājums „dzivniekupolicija.lv”

Reģ.Nr.40008206982

e-pasts: info@dzivniekupolicija.lv

mājaslapa: <http://www.dzivniekupolicija.lv>

Adrese: „Ozolaine”, Līči, Stopiņu novads, LV-2118

Tālrunis: 20203333

Rīgā, 2020.gada 4.maijā

Ministru prezidentam
Arturam Krišjānim Kariņam

Kopija: Valsts kancelejai

Par Ministru Kabineta 05.05.2020. sēdes darba kārtības jautājumiem Nr.1.25. un Nr.1.26.

Nodibinājums “Dzivniekupolicija.lv”, reģ. Nr. 400082206982, turpmāk tekstā – Nodibinājums, ir konstatējis, ka 05.05.2020. Ministru Kabineta sēdē tiks izskatīti Ministru Kabineta noteikumu projekti: "**Grozījumi Ministru kabineta 2013.gada 17.septembra noteikumos Nr.880 "Lauksaimniecības datu centra publisko maksas pakalpojumu cenrādis"**" (VSS-157, TA-654) un "**Grozījumi Ministru kabineta 2011.gada 21.jūnija noteikumos Nr.491 "Mājas (istabas) dzīvnieku reģistrācijas kārtība"**" (VSS-85, TA-640), turpmāk tekstā - Grozījumi.

Šie abi normatīvo aktu projekti skar nozīmīgas izmaiņas mājas (istabas) dzīvnieku reģistrācijas kārtības ieviešanā un pēc būtības šo jomu būtiski pasliktinās, jo ar plānoto regulējumu tiks sekmēti jau notiekoši pārkāpumi, kuri ilgstoši notiek dzīvnieku jomā nesakārtotu, neskaidru un samudžinātu normatīvo aktu dēļ, konkrēti - **dzīvnieku apzīmēšana, bet neregistrēšana, dzīvnieku dokumentu neaizpildīšana vai nepienācīga aizpildīšana, dzīvnieka pirmreizējā īpašnieka neregistrēšana, kas attiecīgi piesedz un atbalsta dzīvnieku pavairotāju nelegālo saimniecisko darbību, ēnu ekonomiku, nodokļu nenomaksu un skaidras naudas apriti, nerunājot par dzīvnieku tiesību aizsardzību un labturību šajos procesos.**

Nodibinājums ir sniedzis atbildīgajai ministrijai atzinumus ar iebildumiem par šiem Grozījumiem, norādot, ka tie ir izstrādāti nepilnīgi un dzīvnieku reģistrācijas kārtību apgrūtinās un padarīs vēl neaurspīdīgāku un neizsekojamāku, taču no Zemkopības ministrijas (turpmāk tekstā – ZM) nav saņemta nekāda reakcija uz tiem. Tas nozīmē, ka bez saskaņošanas abi Grozījumi tiek virzīti izskatīšanai Ministru Kabineta sēdē, neskatoties uz to, ka gan 25.10.2019. Zemkopības ministrijas sanāsmē par priekšlikumiem Dzīvnieku aizsardzības likumam, kā arī 19.11. 2019. LR Saeimas Tautsaimniecības komisijā ļoti pretrunīgi tika diskutēti arī par šajos Grozījumos nepamatoti virzīto. Nav pieļaujams, ka šādi nepilnīgi un jomu būtiski pasliktinoši Grozījumi tiek virzīti un pieņemti COVID-19 aizsegā un uzskatām, ka šāda rīcība no ZM puses ir nepieņemama un pat prettiesiska, pārkāpjot elementārākos sabiedrības līdzdalības principus.

Nodibinājuma galvenie iebildumi par Grozījumiem ir šādi:

1. Par 05.05.2020.g. MK sēdes darba kārtības jautājumu Nr.1.25.

Noteikumu projekta "Grozījumi Ministru kabineta 2013.gada 17.septembra noteikumos Nr.880 "Lauksaimniecības datu centra publisko maksas pakalpojumu cenrādis" 3.punktā paredzēts grozīt MK noteikumu Nr.880 pielikuma 1.6.apakšpunktu, palielinot mājas (istabas) dzīvnieka reģistrēšanas maksu no 3,50 eiro (šobrīd) uz 7,00 eiro.

Vēršam uzmanību, ka ZM atbildīgās amatpersonas, maldinot deputātus, 2019.gada nogalē panāca grozījumus Veterinārmedicīnas likumā, saskaņā ar kuriem šobrīd jau nesamērīgi dārgais mājas (istabas) dzīvnieku apzīmēšanas process pie veterinārārsta ir papildus

sadārdzināts ar obligātu ES Lolojumdzīvnieka pases izsniegšanu (abus šos pakalpojumus var sniegt tikai veterinārārsts, dzīvnieka īpašniekam nav nekādas alternatīvas pakalpojumu saņemt lētāk). Tas nozīmē – lai suņa īpašnieks veiktu valsts noteikto obligāto pienākumu reģistrēt suni LDC datubāzē, tam vispirms pie veterinārārsta jāveic dzīvnieka apzīmēšana ar mikroshēmu (komercena: 8,00 – 50,00 eiro) un obligāti jāapmaksā ES Lolojumdzīvnieka pases izsniegšana (10,00 – 15,00 eiro), pat ja persona neplāno ceļot ar savu dzīvnieku. Papildus vēršam uzmanību uz to, ka ES Lolojumdzīvnieka pase nav dzīvnieka īpašuma tiesību apliecināošs dokuments, bet gan dokuments, kurā tiek fiksēta svarīgākā informācija par dzīvnieka veselību un šāds dokuments ikvienam dzīvnieka īpašniekam šobrīd ir obligāts un izmaksā norādītos EUR 10,00-15,00.

Mājas (istabas) dzīvnieku reģistrācijas kārtība ar spēkā esošiem MK noteikumiem Nr.491 ir izveidota tā, ka dzīvnieka īpašnieks var no veterinārārsta aiziet ar apzīmētu, bet neregistrētu dzīvnieku, kam tā nebūtu jābūtu, lai izvairītos no apzīmētu, bet neregistrētu suņu esības, kā arī notiktu dzīvnieka izcelsmes izsekojamība (īpašnieku izsekojamība). Pēdējos divos gados Lauksaimniecības datu centrā (saskaņā ar viņu oficiāli sniegtu izziņu) **gadā pirmreizēji tiek reģistrēti apmēram 15000-16000 suņi, kuru izcelsme (sākotnējais īpašnieks) nav zināmi, kas nozīmē, ka vai nu suņi rodas no nekurienes vai tiek iegādāti no pavairotajiem un audzētajiem, kas suņus pavairo/audzē, bet sevi par pirmreizējo īpašnieku un suņa atsavināšanas darījumu oficiāli neuzrāda.** Attiecīgi, šādas personas pilnīgi tiesiski var veikt visas dzīvniekam nepieciešamās manipulācijas pie veterinārārsta, saņemot dzīvnieka pasi, to apzīmēt un secīgi atsavināt - paliekot neizsekojams un neredzams. Taču šie kļūdošie skaitļi ZM ierēdņiem gadiem nešķiet ievērības vērti, lai virzītu normatīvo aktu grozījumus. Jautājums – kādēļ?

Līdz ar to uzskatām, ka situācijā, kurā esošais suņu (apzīmēšanas-)reģistrēšanas pakalpojums ir neefektīvs, necaurspīdīgs un neizsekojams, maksas paaugstināšana ir nepamatota un nevajadzīga, jo tā primāri tiks iekasēta no godprātīgiem dzīvnieku īpašniekiem, nevis tām personām, kuras uz dzīvnieku pavairošanas/audzēšanas rēķina saimnieko ēnu ekonomikas zonā un šo maksu nemaksā. Pamatoti uzskatām, ka, lai maksa tiktu paaugstināta, sākotnēji jāizveido pilnvērtīgi strādājoša reģistrēšanas sistēma, kura nodrošinās visu dzīvnieku pirmreizēju reģistrēšanu un secīgi pārreģistrāciju, kas attiecīgi ļaus nodrošināt efektīvu un neapejamu suņu reģistrēšanas pakalpojumu un piensēs nepieciešamos līdzekļu budžetā. Papildus norādām, ka paaugstinot šo maksu dubultā uz 7,00 eiro, nekādi netiks veicināta suņu obligātā reģistrācija, kas noteikta jau kopš 01.01.2017.gada. Tādejādi aizvien lielāks ir risks, ka pat gadījumā, ja dzīvnieks ir apzīmēts, tas netiks reģistrēts, īpaši lauku reģionos. Līdz ar ko ar šādiem grozījumiem netiek sasniegts normatīvajos aktos noteiktais mērķis – reģistrēt visus valstī mītošos suņus.

Nodibinājums ir piedāvājis ZM apsvērt citus ieņēmumu avotus, lai nosegtu LDC datubāzes izmaksas, bet pirmreizējo suņa reģistrāciju nodrošināt bez maksas. Tas ir svarīgi, lai datubāzē tiktu reģistrēti visi suņi un tiktu nodrošināta suņa izcelsmes (arī īpašnieku) izsekojamība. Tikai sasniedzot 80-90% suņu un to īpašnieku datu apjomu datubāzē, tā var pilnvērtīgi darboties, veicinot gan suņu turēšanas atbildības paaugstināšanu, gan pašvaldību nodevu par suņu turēšanu iekasēšanu (ja tāda noteikta pašvaldībā), gan valsts politikas plānošanas attīstību mājas (istabas) dzīvnieku turēšanas jomā.

Aizvien aktuālāki šie jautājumi kļūst arī ES līmenī – neidentificējamu mājas (istabas) dzīvnieku tirdzniecība ir kļuvusi par nopietnu problēmu ES valstīs, apdraudot gan dzīvnieku labturību, gan sabiedrības veselību, gan patērētāju tiesības. ES aicina dalībvalstis veicināt dzīvnieku apzīmēšanu un reģistrēšanu¹, bet ZM veic aktīvu pretdarbību – nepamatoti sadārdzinot šo pakalpojumu un nerisīnot būtiskāko – apzīmēšanas un reģistrēšanas pavienošana vienā pakalpojumā un īpašnieka izsekojamības jautājumus!

¹ Eiropas Parlamenta 2016. gada 25. februāra rezolūcija par saderīgu sistēmu ieviešanu lolojumdzīvnieku - reģistrēšanai dalībvalstīs (2016/2540(RSP)) OJ C 35, 31.1.2018;

Eiropas Parlamenta 2020.gada 12.februāra rezolūcija par ES iekšējā tirgus un patērētāju tiesību aizsardzību pret nelegālās lolojumdzīvnieku tirdzniecības negatīvajām sekām (2019/2814(RSP)) P9_TA-PROV(2020)0035

Nodibinājums lūdz neatbalstīt šo grozījumu MK noteikumu projekta 3.punktā!

2. Par 05.05.2020.g. MK sēdes darba kārtības jautājumu Nr.1.26.

Uz MK sēdi virzītais projekts "Grozījumi Ministru kabineta 2011.gada 21.jūnija noteikumos Nr.491 "Mājas (istabas) dzīvnieku reģistrācijas kārtība"" būtiski atšķiras no 06.02.2020.g. VSS izsludinātā – pēc pievienotās Izziņas var izsecināt, ka saskaņošanā izskatīti tikai divu ministriju: Tieslietu ministrijas un Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas iebildumi un priekšlikumi, ignorējot Nodibinājuma nosūtīto atzinumu ar iebildumiem, kas ir ilgstoša ZM ierēdņu politika, jo visi nepieciešamie normatīvo aktu grozījumi tiek radīti noteiktu personu grupu ietvaros.

2.1.Par MK noteikumu projekta 1.-6., 8., 11.punktiem

Pieņemot grozījumu Veterinārmedicīnas likumā (uz kuru Pārejas noteikumu 30.punkta pamata ZM ir jāizstrādā šie MK noteikumu grozījumi), 25.10.2019.g. tika organizēta diskusija (piedaloties gan ministriju, gan pašvaldību, gan NVO pārstāvjiem, gan deputātiem). Tās viens no lēmumiem bija iestrādāt MK noteikumos par mājas (istabas) dzīvnieku reģistrāciju (grozot esošos MK noteikumus Nr.491 vai izstrādājot un pieņemot jaunus MK noteikumus) saprotamu kārtību, nosakot **dzīvnieka apzīmēšanu un reģistrēšanu kā vienotu procesu, kā arī rodot risinājumu dzīvnieka apzīmēšanas izmaksām, nosakot iespējamo izmaksu griestus.**

Ne VSS izsludinātajā MK noteikumu projektā, ne uz MK sēdi virzītajā MK noteikumu projektā šis jautājums nav iekļauts – ir nesamērīgi liels daudzums punktu faktiski nevajadzīgu grozījumu veikšanai, bet būtiskākais tā arī netiek sakārtots un noregulēts.

Diemžēl ar nepārdomātiem grozījumiem Veterinārmedicīnas likumā ir panākta situācija, ka šobrīd kļūdas nevis tiek labotas, bet vēl vairāk "iestrādātas" normatīvajos aktos, tādējādi sarežģījot jau tā grūti saprotamos MK noteikumus Nr.491.

Papildinot Veterinārmedicīnas likuma 59.pantu ar jaunu – 17.apakšpunktu² – ZM atbildīgās amatpersonas pieļāva būtisku kļūdu – iekļāva šos grozījumus nepareizā likumā. Veterinārmedicīnas likuma 59.pants attiecas gan uz dzīvnieku īpašniekiem, gan uz turētājiem, bet apzīmēt un reģistrēt dzīvnieku ir tiesīgs tikai dzīvnieka īpašnieks. Nodibinājums nepārtraukti ir norādījis, ka dzīvnieka reģistrācijas jautājumi piekrīt Dzīvnieku aizsardzības likumam, kura 6.pantā noteikts, ka **dzīvnieka īpašnieks** nodrošina dzīvnieka reģistrēšanu un apzīmēšanu. Taču šī kļūda nemitīgi tiek uzturēta un iestrādāta normās uz priekšu.

Pamatkļūda – nepareiza likuma izvēle grozījumiem – ķēdes reakcijā rada nākamās kļūdas – šos MK noteikumu Nr.491 grozījumus. Tiek veidota absurda situācija, ka pilnīgi nepamatotu, ne uz kādiem loģiskiem argumentiem nebalstītu apsvērumu dēļ Lauksaimniecības datu centra datubāzē tiks veikti papildinājumi (kas prasīs būtiskus budžeta līdzekļus), lai "legalizētu" dzīvnieka turētāja iespēju reģistrēt suni. Jau šobrīd LDC sistēmā IR iespēja pie papildus ziņām norādīt suņa faktisko turētāju, līdz ar to nav skaidrs šo dekoratīvo grozījumu tiesiskais pamatojums. Projekta anotācijā I sadaļas 2.punktā (2.lpp.) norādītais nopietni liek šaubīties par ZM Veterinārā un pārtikas departamenta ierēdņu atbilstību amatiem:

"2. Noteikumos Nr. 491 nepieciešams paredzēt iespēju Lauksaimniecības datu centru reģistrēt dzīvnieka turētāju un izdarīt izmaiņas reģistrētajā informācijā par dzīvnieka turētāju un turēšanas vietu gadījumos, kad mājas (istabas) dzīvnieka īpašnieks (fiziska persona) uz laiku nespēj pildīt tam noteiktos pienākumus (piemēram, ir ievietots ārstniecības iestādē, ir aizturēts vai atrodas apcietinājumā) vai ir miris, bet mantojuma tiesības vēl nav apstiprinātas, un kāda persona labprātīgi apņemas kļūt par minētā dzīvnieka turētāju līdz brīdim, kad mājas (istabas) dzīvnieka īpašnieks spēj pildīt dzīvnieka īpašniekam noteiktos pienākumus vai tiek apstiprinātas mantojuma tiesības. Šāda iespēja nodrošina dzīvnieka aprūpi un neuzliek slogu pašvaldībām segt izdevumus par dzīvnieka ievietošanu un turēšanu patversmē."

² **59.pants.** Dzīvnieku īpašniekiem vai turētājiem ir pienākums: 17) nodrošināt, lai suns līdz četru mēnešu vecumam ir apzīmēts ar mikroshēmu, lai tam ir mājas (istabas) dzīvnieka pase un tas ir reģistrēts Lauksaimniecības datu centra mājas (istabas) dzīvnieku reģistra datubāzē. Ja suns līdz četru mēnešu vecumam tiek atsavināts, iepriekš minētais pienākums izpildāms līdz atsavināšanas brīdim uz atsavinātāja vārda.

Kādas tiesiskas un finansiālas sekas tas izraisīs? Lauksaimniecības datu centram NETIEK paredzēts finansējums datubāzes izmaiņām (bet tās ir vērā ņemamas), bez tam - jau šobrīd šādu funkciju Lauksaimniecības datu centra datubāze paredz.

Ja dzīvnieka īpašnieki šobrīd ignorē un brīvi apiet pienākumu reģistrēt savu dzīvnieku, kādas ir ZM prognozes, ka dzīvnieka īpašnieks pilnvaros kādu citu personu kā turētāju reģistrēt dzīvnieku? Vai uz turētāju attiecināma tā pati LDC reģistrācijas maksa (tagad 3,50 eiro, pēc grozījumiem MK noteikumos Nr.880 – 7,00 eiro)? Vai turētāja veiktā reģistrācija vispār ir pilnvērtīga reģistrācija, ja ir jānorāda turēšanas termiņš (kurš gan tādu termiņu uz priekšu var zināt, ja dzīvnieka īpašnieks, piemēram, ir ārstniecības iestādē)? Kā īpašnieka pilnvarojumu varēs saņemt personas, kas pretendē uz mantojumu, kad dzīvnieka īpašnieks jau ir miris? Kā tieši turētāja reģistrācija LDC var ietekmēt dzīvnieka aprūpi? Kas šobrīd var traucēt aprūpēt dzīvnieku, kamēr tā īpašnieks ir prombūtnē? Ir pārāk daudz neatbildētu jautājumu un daudz būtiskākas problēmas, kuru risināšanai beidzot būtu jāpievēršas ZM ierēdņiem tā vietā, lai turpinātu virzīt šos nekvalitatīvos un nepamatotos Grozījumus.

Arī tad, ja ZM ierēdņi dekoratīvi spēs atbildēt uz šiem augstāk minētie jautājumiem, būtība paliek neatbildēta, jo nav nekāda ne loģiska, ne juridiska, ne finansiāla pamatojuma turētāja reģistrēšanai LDC datubāzē situācijā, kad to ir iespējams izdarīt norādot turētāju pie papildus informācijas. Kurš no ZM atbildīgā departamenta būs materiāli atbildīgs par LDC ieguldītajiem līdzekļiem datubāzes papildināšanā ar sadaļām, kurās nebūs datu? Lūdzam Ministru prezidentu reaģēt uz šiem juridiskajiem brāķiem un saukt pie disciplināratbildības ierēdņus, kas par tiem ir atbildīgi.

2.2.Par MK noteikumu projekta 10.punktu

Paredzot svītrot no MK noteikumiem Nr.491 17.punktu, faktiski visi MK noteikumi zaudē savu nozīmi – jo ar 17.punktu³ tiek noteikts būtiskākais: dzīvnieka īpašnieka pienākums veikt dzīvnieka reģistrāciju noteiktā termiņā. Tas ir vienīgais punkts, kur savienots pienākums apzīmēt **un** reģistrēt suni. Tas ir galvenais punkts, kurā skaidri un nepārprotami jānorāda suņa **pirmreizējās** reģistrācijas obligātums, lai pārtrauktu nelikumības ar neregistrētu suņu tirdzniecību, kad kā pirmais īpašnieks tiek reģistrēts suņa pircējs un noteikti ne pirmais īpašnieks.

Šis būtiskās lietas ZM ignorē gadiem! Tādejādi tieši ZM Veterinārā un pārtikas departamenta amatpersonas ir tieši atbildīgas par nelegālo suņu tirdzniecību valstī un suņu izcelsmes (īpašnieku) neizsekojamību.

Paradoksāli, ka valstī, kur jau kopš 2012.gada ir izveidots un uzturēts ES līmenim atbilstošs un ar ES datubāzi (Europetnet) savietots valsts reģistrs, atbildīgās ministrijas amatpersonas nodarbojas ar kaitniecību, lai šis reģistrs neveiktu savas funkcijas.

Nodibinājums 24.02.2020.g. atzinumā ZM jau vērsa uzmanību, ka “*MK noteikumu Nr.491 17.punkta redakcija šobrīd būtu maināma uz tādu redakciju, kas skaidri un nepārprotami izteiktu Veterinārmedicīnas likuma 59.panta 17.punkta kopējo būtību. Piedāvājam sekojošu grozījumu MK noteikumu Nr.491 17.punkta redakcijai: “Suņa īpašnieks nodrošina, lai sunim tiktu implantēta mikroshēma un tas **vienlaicīgi** tiktu reģistrēts datubāzē uz īpašnieka vārda: 17.1. līdz suņa atsavināšanai – pārdošanai, dāvināšanai, adopcijai – pēc tam veicot pārreģistrāciju uz jauno īpašnieku; 17.2 līdz suņa 4 mēnešu vecuma sasniegšanai, ja audzētājs kucēnu patur savā īpašumā un neatsavina”.*

Papildināt MK noteikumus Nr.491 ar 17.prim punktu šādā redakcijā: “Par šo noteikumu 17.1.punkta neievērošanu ir atbildīgi gan atsavinātājs, gan ieguvējs.””

---

³ 17. Suņa īpašnieks (juridiskai personai – pilnvarota persona) nodrošina, lai sunim tiktu implantēta mikroshēma un tas tiktu reģistrēts datubāzē līdz sešu mēnešu vecuma sasniegšanai.

2.3.Par MK noteikumu projekta 12.punktu

Ar šo paredzēts svītrot no MK noteikumiem Nr.491 23.²punktu⁴, kurš uz šo brīdi ir ļoti būtisks, jo satur nozīmīgāko principu suņa reģistrēšanā – ka suņa īpašnieks suņa atsavināšanas gadījumā nodrošina suņa pirmreizējo reģistrāciju uz sava, t.i., atsavinātāja vārda!

Šis princips bija jānostiprina MK noteikumu Nr.491 17.punktā (skatīt iepriekšējo punktu), bet tā kā MK noteikumu projektā paredzēts 17.punktu svītrot, tad tas pazūd vispār.

Atlikušie 3 punkti MK noteikumu projektā ir maznozīmīgi un nekādi neietekmē tuvāko nākotni mājas (istabas) dzīvnieku reģistrācijas kārtības ieviešanā, tāpēc to dēļ nav nepieciešamības virzīt MK noteikumu projektu apstiprināšanai.

MK noteikumi par mājas (istabas) dzīvnieku apzīmēšanu un reģistrēšanu **ir jāpārstrādā pēc būtības**, tādēļ **lūdzam neatbalstīt** MK noteikumu projekta "Grozījumi Ministru kabineta 2011.gada 21.jūnija noteikumos Nr.491 "Mājas (istabas) dzīvnieku reģistrācijas kārtība"" (VSS-85, TA-640) tālāku virzību un uzdot ZM izstrādāt jaunus MK noteikumus par mājas (istabas) dzīvnieku apzīmēšanas un reģistrēšanas kārtību, kurā mājas (istabas) dzīvnieka apzīmēšana un reģistrēšana ir vienots pasākums, kurā ir paredzēti mehānismi skaidrai un izsekojamai dzīvnieka izcelsmei un īpašnieku maiņai.

Ja Ministru kabinets tomēr izlems apstiprināt augstāk minētos grozījumus, lūdzam MK sēdes protokolā noteikt atbildīgo ZM amatpersonu, kas būs materiāli atbildīga par valstij radītajiem finansiālajiem zaudējumiem nekvalitatīvu normatīvo aktu projektu izstrādes dēļ.

Nodibinājums „dzivniekupolicija.lv”

---

⁴ 23.² No 2015. gada 1. jūlija suņa īpašnieks (turētājs) suņa atsavināšanas gadījumā nodrošina, lai sunim tiktu implantēta mikroshēma un tas tiktu reģistrēts datubāzē uz atsavinātāja vārda (izņemot suni, kas tiek atsavināts pastāvīgai turēšanai ārvalstīs).